

Kohtuasi C-757/22

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

15. detsember 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

10. november 2022

Kostja ja kassaator:

Meta Platforms Ireland Limited

Hageja ja vastustaja kassatsioonimenetluses:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.

BUNDESGERICHTSHOF

KOHTUMÄÄRUS

[...]

Kuulutatud:
10. novembril 2022
[...]
[...]
[...]
[...]

Kohtuasjas

Meta Platforms Ireland Limited, [...],

kostja ja kassaator,

– [...] –

versus

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände –
Verbraucherzentrale e. V., [...],

hageja ja vastustaja kassatsioonimenetluses,

– [...] –

tegi Bundesgerichtshofi (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus)
I tsiviilkolleegium [...] järgmise

kohtumääruse:

- I. Menetlus peatatakse.
- II. Euroopa Kohtule esitatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT 2016, L 119, lk 1) artikli 80 lõike 2 tõlgendamise kohta järgmine eelotsuse küsimus:

Kas juhul, kui tarbijate huve kaitsev ühendus tugineb oma hagi asjaolule, et andmesubjekti õigusi on rikutud seetõttu, et täitmata on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 12 lõike 1 esimeses lauses koostoimes artikli 13 lõike 1 punktidega c ja e sätestatud kohustus esitada teave isikuandmete töötlemise eesmärgi ja isikuandmete vastuvõtja kohta, siis esitab ta väite, et õigusi on rikutud „isikuandmete töötlemise tulemusel“ isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 tähenduses?

Põhjendused

- 1 A. Hageja on tarbijakaitsealaste või muude õigusnormide rikkumise lõpetamiseks või rikkumisest hoidumiseks hagi esitamise seaduse (Gesetz über Unterlassungsklagen bei Verbraucherrechts- und anderen Verstößen – Unterlassungsklagengesetz, edaspidi „UKlaG“) § 4 kohasesse kvalifitseeritud organisatsioonide loetellu kantud Saksamaa liidumaade tarbijakaitsekeskuste föderaalne ühendus. Iirimaal asuv kostja Meta Platform Ireland Limited (endine Facebook Ireland Limited) käitab aadressil www.facebook.de veebiplatvormi Facebook, mis võimaldab vahetada isiku- ja muid andmeid. Kostjal on Saksamaal sõsarettevõtja Facebook Germany GmbH, kes reklaamib reklaamipinna kättesaadavust veebiplatvormil ja nõustab kostja kohalikke reklaamikliente. Kostja on Saksamaal asuvate reklaamiklientide lepingupartner. Ta töötleb ka Facebooki Saksa klientide andmeid. Kostja ja Facebook Germany GmbH emarettevõtja asukoht on Ameerika Ühendriikides.
- 2 Veebiplatvorm Facebook sisaldab rakenduste keskust (App Center), mille kaudu pakub kostja oma kasutajatele muu hulgas juurdepääsu kolmandatest isikutest

teenuseosutajate tasuta mängudele. 26. novembril 2012 pakuti rakenduste keskuse kaudu mängu „The Ville“, kusjuures nupule „Mängi kohe“ klõpsates kuvati järgmine teave:

Kui klõpsad ülal nuppu „Mängi mängu“, edastatakse rakendusele järgmine:

- Sinu üldine teave (?)
- Sinu e-posti aadress
- Sinu teave
- Sinu staatuseuuendused

Rakendus võib teha sinu nimel postitusi, sealhulgas postitada Sinu punktide seisu ja muud.

3 Lisaks oli seal märkus:

Jätkaates nõustud The Ville'i tüüptingimuste ja andmekaitse-eeskirjadega.

Tüüptingimused ja andmekaitsetingimused olid kättesaadavad elektroonilise viite (lingi) kaudu. Samalaadsed märkused ilmusid nupule „Mängi kohe“ vajutamisel ka mängude „Diamond Dash“ ja „Wetpaint Entertainment“ puhul. Mängus „Scrabble“ lõppesid märkused lausega:

Sellel rakendusel on lubatud sinu nimel postitada staatuseuuendusi, fotosid ja muud.

4 Hageja heidab ette, et rakenduste keskuse nupu „Mängi kohe“ juures esitatud märkused on ebaaus kaubandustava muu hulgas õigusrikkumise aspektist, kuna rikutakse seadusest tulenevat nõuet saada kasutajalt andmekaitset käsitlevates sätetes ette nähtud kehtiv nõusolek. Lisaks leiab ta, et mängu „Scrabble“ lõpumärkus on kasutajat ebamõistlikult kahjustav tüüptingimus.

5 Hageja palus sunnivahendite rakendamise hoiatusel keelata kostjal

1. äritegevuse raames esitleda Saksamaa Liitvabariigis alalist elukohta omavatele tarbijatele aadressil www.facebook.com leitava veebisaidi rakenduste keskuses mängu nii, et tarbija avaldab nupule „Mängi mängu“ vajutamisega, et mängu käitaja saab kostja käitatava sotsiaalvõrgustiku kaudu teavet seal salvestatud isikuandmete kohta ja tal on õigus edastada (postitada) tarbija nimel sellist teavet, nagu on näidatud kuvatõmmisel [käesolevas dokumendis ei sisaldu];

2. lisada Saksamaa Liitvabariigis alalist elukohta omavate tarbijatega sõlmitud lepingutesse järgmine märkus või sellega sisu poolest identne märkus, mis reguleerib sotsiaalvõrgustiku rakenduste kasutamist, ning

tugineda andmete edastamist mängude käitajatele reguleerivatele tingimustele:

Sellel rakendusel on lubatud sinu nimel postitada staatuseuuendusi, fotosid ja muud.

- 6 Peale selle esitas hageja kostjale nõude hüvitada hoiatuse saatmise kulud summas 200 eurot, millele lisandub viivis. Hageja esitas kõnealuse hagi sõltumata andmesubjekti õiguste konkreetsest rikkumisest ja ilma andmesubjekti volitusest.
- 7 Landgericht (esimese astme kohus) rahuldab hagi (LG Berlin, ZD 2015, 133). Kostja apellatsioonkaebus jäeti rahuldamata (KG, GRUR-RR 2018, 115). Apellatsioonikohtult loa saanud kassatsioonkaebusega palub kostja jätkuvalt hagi rahuldamata jätta; hageja palub jätta kassatsioonkaebus rahuldamata.
- 8 Eelotsusetaotluse esitanud kohus peatas menetluse 28. mai 2020. aasta kohtumäärusega (I ZR 186/17, GRUR 2020, 896 = WRP 2020, 1182 – App-Zentrum I) ja esitas Euroopa Kohtule õigusliku olukorra selgitamiseks ajal, mil oli kohaldatav kassatsioonimenetluse ajal jõustunud isikuandmete kaitse üldmäärus, mis on määrav edaspidiste rikkumisest hoidumise hagide suhtes, järgmise küsimuse isikuandmete kaitse üldmääruse VIII peatüki, eelkõige isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõigete 1 ja 2 ning artikli 84 lõike 1 tõlgendamise kohta:

Kas isikuandmete kaitse üldmääruse VIII peatüki sätetega, eelkõige artikli 80 lõigetega 1 ja 2 ning artikli 84 lõikega 1 on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis – lisaks isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamise järelevalve ja täitmise tagamise pädevusega järelevalveasutustele antud sekkumisõigusele ning andmesubjektide kasutatavatele õiguskaitsevahenditele – näevad ette, et ühelt poolt konkurentidel ja teiselt poolt liikmesriigi õiguse alusel volitatud ühendustel, asutustel ja kodadel on isikuandmete kaitse üldmääruse rikkumise korral sõltumata andmesubjektide konkreetsete õiguste rikkumisest ja ilma andmesubjekti volitusest õigus esitada rikkuja vastu tsiviilkohtusse hagi, kui tegemist on ebaausa kaubandustava kasutamise keelu, tarbijakaitsealaste õigusaktide või tühiste tüüptingimuste kasutamise keelu rikkumisega?

- 9 Euroopa Kohus vastas sellele küsimusele 28. aprilli 2022. aasta otsuses Meta Platforms Ireland (C-319/20, [...]) järgmiselt:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus riigisisised õigusnormid, mis võimaldavad tarbijate huve kaitsval ühendusel – kellel puudub selleks antud volitus ja sõltumata andmesubjekti konkreetsete õiguste rikkumisest – pöörduda oletatava isikuandmete kaitset kahjustava isiku vastu kohtusse väitega, et on rikutud ebaausate kaubandustavade kasutamise keeldu, tarbijakaitsealaste õigusaktide või tühiste tüüptingimuste kasutamise keeldu, kui asjasse puutuv andmete

- töötlemine võib kahjustada õigusi, mis on selle määruse alusel tuvastatud või tuvastatavatel füüsilistel isikutel.
- 10 B. Euroopa Kohtu 28. aprilli 2022. aasta otsusest tuleneb, et käesolevas asjas kõne all olevaid hagi esitamise õigust käsitlevaid sätteid, nimelt kõlvatu konkurentsi vastase seaduse (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, edaspidi „UWG“) § 8 lõike 3 punkti 3 ja UKlaG § 3 lõike 1 esimese lause punkti 1 koostoimes § 2 lõike 2 esimese lause punktiga 11 tuleb isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalas tõlgendada kooskõlas liidu õigusega, arvestades isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõikes 2 sätestatud tingimusi. Küsimus, kas hageja, kes tugineb nõuete esitamisel sellele, et täitmata on jäetud kohustus esitada teave isikuandmete töötlemise eesmärgi ja isikuandmete vastuvõtja kohta, väidab, et õigusi on rikutud „isikuandmete töötlemise tulemusel“ isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 tähenduses, sõltub viidatud sätte mitmeti mõistetavast tõlgendusest. Enne kostja kassatsioonkaebuse asjas otsuse tegemist tuleb menetlus seega uuesti peatada ja esitada Euroopa Kohtule ELTL artikli 267 esimese lõigu punkti b ja kolmanda lõigu alusel eelotsusetaotlus.
- 11 I. Apellatsioonikohus leidis õigesti, et nõuded on põhjendatud. Seega sõltub kostja kassatsioonkaebuse rahuldamine määravas osas sellest, kas appellatsioonikohus lähtus hagi vastuvõetavusest õigusnorme rikkumata. See eeldab, et kvalifitseeritud organisatsioonidel nagu käesolevas asjas hagi esitanud tarbijate ühendus on pärast isikuandmete kaitse üldmääruse jõustumist vastavalt UWG § 8 lõike 3 punktile 3 ning UKlaG § 3 lõike 1 esimese lause punktile 1 õigus esitada kõnealuse määruse rikkumise korral hagi tsiviilkohtusse, olenemata andmesubjektide õiguste konkreetsest rikkumisest ja ilma andmesubjekti volitusega, kui tegemist on UWG § 3a kohase õigusrikkumise, UKlaG § 2 lõike 2 esimese lause punkti 11 kohase tarbijakaitse seaduse rikkumise või UKlaG § 1 kohase tühise tüüptingimuse kasutamise (BGH, GRUR 2020, 896 [juris punktid 17–32 ja 55–62] – App Center I).
- 12 II. Hageja õigus esitada hagi sõltub käesoleval juhul sellest, kas hageja väidab, et andmesubjekti õigusi on rikutud „isikuandmete töötlemise tulemusel“ isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 tähenduses.
- 13 1. Eelotsusetaotluse esitanud kohus lähtus 28. mai 2020. aasta eelotsusetaotluses sellest, et hagi esitamise õigus, mille annavad hagejale Saksa õigusnormid, nimelt UWG § 8 lõike 3 punkt 3 ja UKlaG § 3 lõike 1 esimese lause punkt 1, ei tulene isikuandmete kaitse üldmääruse VIII peatüki sätetest, kuna põhikohtuasjas on hagi esitatud üksnes isikuandmete kaitset reguleerivate õigusnormide objektiiv-õiguslikuks maksmapanekuks (vt BGH, GRIIR 2020, 896 [juris punkt 35] – App-Zentrum I). Eelotsusetaotluse esitanud kohus leidis, et kõnealune hagi esitamise õigus ei tulene isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõigetest 1 või 2 ega artikli 84 lõikest 1, ning isikuandmete kaitse üldmääruse sõnastust, konteksti ja eesmärki arvestades on küsitav, kas määrus on peale isikuandmete kaitset reguleerivate materiaalõigusnormide ühtlustanud ka määruse kohaselt kehtivate õiguste maksmapanemise. Seda arvestades esitas

eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtule eelotsuse küsimuse, et teada saada, kas isikuandmete kaitse üldmäärus on esindushagi esitamise õiguse aspektist ammendav, mistõttu ei saa põhikohtuasjas kohaldada UWG § 8 lõike 3 punkti 3 ja UKlaG § 3 lõike 1 esimese lause punkti 1 (BGH, GRUR 2020, 896 [juris punktid 33–54] – App-Zentrum I).

- 14 Euroopa Kohus sedastas aga erinevalt eelotsusetaotluse esitanud kohtu seisukohast (BGH, GRUR 2020, 896 [juris punkt 37 ning punktid 60 ja 62] – App-Zentrum I), et hageja õigus esitada hagi võib tuleneda isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõikest 2 (kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 49 [...]). Euroopa Kohus leidis, et viidatud säte jätab liikmesriikidele selle rakendamisel kaalutlusruumi. Seega peavad liikmesriigid selleks, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõikes 2 ette nähtud esindushagi oleks võimalik esitada, kasutama neile selle sättega antud võimalust näha oma riigisisises õiguses ette, et andmesubjekte saab sel viisil esindada (vt kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 59 [...]).
- 15 Euroopa Kohtu otsusele tuginedes tuleb seega kontrollida, kas põhikohtuasjas määravad riigisisised õigusnormid, nimelt UWG § 8 lõike 3 punkt 3 ja UKlaG § 3 lõike 1 esimese lause punkt 1 jäävad igale liikmesriigile isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõikega 2 antud kaalutlusruumi piiresse. Kaalutlusruum tuleb kindlaks teha tõlgendamise teel, võttes arvesse nii isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 sõnastust kui ka isikuandmete kaitse üldmääruse ülesehitust ja eesmärke (vt kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 62 [...]). Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 annab liikmesriikidele võimaluse kehtestada esindushagi esitamise süsteem isikuandmete kaitset väidetavalt rikkunud isiku vastu, nähes samal ajal ette teatavad nõuded isikulise ja esemelise kohaldamisala suhtes (kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 63 [...]). Isikulisele kohaldamisalale esitatud nõuded on käesolevas asjas täidetud. Seevastu on kaheldav, kas kõnealuste haginõuete sisule esitatud nõudeid silmas pidades on täielikult täidetud ka kõik isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 esemelisele kohaldamisalale esitatud nõuded.
- 16 2. Hagejale UWG § 8 lõike 3 punktiga 3 ja UKlaG § 3 lõike 1 esimese lause punktiga 1 antud hagi esitamise õigus on hõlmatud isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 isikulise kohaldamisalaga. Hageja kui tarbijate huve kaitsev ühendus täidab nõuded, mis on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõikes 1 esitatud mittetulunduslikku laadi asutuse, organisatsiooni või ühingu hagi esitamise õigusele (vt kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punktid 65 ja 79 [...]).
- 17 3. Küsimusele, kas põhikohtuasjas on täielikult täidetud isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 esemelise kohaldamisala suhtes määravad tingimused, täie kindlusega vastata ei saa.
- 18 a) Siiski ei takista hageja õigust esitada hagi tõsiasia, et hageja on hagi esitanud sõltumata andmesubjekti konkreetsete õiguste rikkumisest ja ilma

andmesubjekti volitusest (vt BGH, GRUR 2020, 896 [juris punkt 7] – App-Zentrum I; kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 36 [...]). On tõsi, et hagi nõutakse üksnes kostja poolt rakenduste keskses esitatu abstraktset kontrollimist andmekaitseõiguse objektiiv-õigusliku kriteeriumi põhjal (hagi nõude kohta viidatud kohtuasjas vt BGH, GRUR 2020, 896 [juris punkt 62] – App-Zentrum I). Euroopa Kohus on aga juba otsustanud, et organisatsioonilt isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 tähenduses ei saa nõuda, et see tuvastaks eelnevalt konkreetse andmesubjekti, keda väidetav isikuandmete kaitse üldmääruse sätetega vastuolus olev töötlemine konkreetset puudutab. Mõiste „andmesubjekt“ viidatud määruse artikli 4 punkti 1 tähenduses hõlmab nii „tuvastatud füüsilist isikut“ kui ka „tuvastatavat füüsilist isikut“, see tähendab füüsilist isikut, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave või võrguidentifikaator. Neil asjaoludel võib sellise esindushagi esitamiseks olla piisav ka see, kui on kindlaks määratud isikute kategooria või isikute rühm, keda niisugune andmete töötlemine puudutab (vt kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punktid 68 ja 69 [...]). Veebiplatvormi Facebook kasutajad, keda rakenduste keskus kõnetab, kes olid seal pakutud mängude mängimisest huvitatud ja kes võisid seetõttu „Mängi kohe“ nupule vajutamisega anda nõusoleku oma isikuandmete töötlemiseks, on tuvastatavad füüsilised isikud eespool kirjeldatud tähenduses.

- 19 b) Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 kohaldamisega ei ole vastuolus ka see, et tarbijate isikuandmete kaitset reguleerivate õigusnormide rikkumise väitega esitab hageja ühtlasi väite, et rikutud on muid tarbijate kaitseks või ebaausate kaubandustavade vastu võitlemiseks kehtestatud õigusnorme (vt kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 66 ja punktid 77–82 [...]).
- 20 c) Peale selle eeldab isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõige 2, et hagi esitav ühendus väidab, et isikuandmete kaitse üldmääruse kohase andmesubjekti õigusi on rikutud „isikuandmete töötlemise tulemusel“. Ei ole selge, kas kõnealune tingimus on käesolevas asjas täidetud. Eelotsuse küsimusega palutakse selgitada sellega seoses tekkivaid õiguslikke nõudeid.
- 21 aa) Käesoleva kohtuasja raames on Euroopa Kohus juba teinud 28. aprilli 2022. aasta otsuse Meta Platforms Ireland, kuid eelotsuse küsimusele ei ole selle otsusega vastust antud. Euroopa Kohus ei selgitanud oma otsuses, millised tingimused peavad olema liidu õiguse nõuete kohaselt täidetud, et lähtuda saaks isikuandmete kaitse üldmääruse kohase andmesubjekti õiguste rikkumisest „isikuandmete töötlemise tulemusel“.
- 22 bb) Esineb kahtlusi, kuidas tuleb tõlgendada mõistet „õiguste rikkumine isikuandmete töötlemise tulemusel“ isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 tähenduses. Selge ei ole juba see, millistel asjaoludel tuleb lähtuda „töötlemisest“, ja eelkõige see, kas töötlemisega on tegemist käesolevas asjas kõne all oleva teavitamiskohustuse rikkumise korral (selle kohta punktid 27–31). Isegi kui see on nii, tekib küsimus, kas rikkumine toimub isikuandmete töötlemise

„tulemusel“ isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 tähenduses (selle kohta punktid 32–34).

- 23 (1) Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punkti 2 kohaselt on „isikuandmete töötlemine“ isikuandmete või nende kogumitega tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, nagu kogumine, dokumenteerimine, korrastamine, struktureerimine, säilitamine, kohandamine ja muutmine, päringute tegemine, lugemine, kasutamine, edastamine, levitamise või muul moel kättesaadavaks tegemise teel avalikustamine, ühitamine või ühendamine, piiramine, kustutamine või hävitamine. Sätte sõnastusest, eelkõige väljendist „[mis tahes] toiming“ nähtub, et liidu seadusandja on soovinud anda mõistele „töötlemine“ laia ulatuse. Seda tõlgendust kinnitab sättes nimetatud toimingute loetelu mitteammendavus, mida on väljendatud sõnaga „nagu“ (Euroopa Kohtu 24. veebruari 2022. aasta otsus Valsts ieņēmumu dienests, C-175/20, [...] punkt 35 [...]).
- 24 (2) Põhikohtuasjas tuleb arvesse võtta, et hageja väidab, et kostja on rikkunud kohustust anda teavet selle kohta, milline on kasutaja isikuandmete kogumise eesmärk ja millise ulatusega on kasutaja antud nõusolek oma isikuandmete töötlemiseks (BGH, GRUR 2020, 896 [juris punkt 19] – App-Zentrum I; kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 35 [...]).
- 25 Hagi ese on mängude esitlemine kostja veebiplatvormil sisalduvas rakenduste keskuses ja mäрге, et rakendusel on lubatud kasutaja nimel avaldada teatavat isiklikku teavet (kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 35 [...]). Hageja esitas hagi sõltumata andmesubjekti andmekaitseõiguste konkreetsest rikkumisest ja ilma andmesubjekti volitusest (BGH, GRLIR 2020, 896 [juris punkt 7] – App-Zentrum I); kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 36 [...]).
- 26 Seega ei ole hagi ese küsimus, kas kostja rikub kasutaja andmekaitseõigusi hetkel, mil kasutaja vajutab rakenduste keskuses nupule „Mängi kohe“ või nupule „Mängi mängu“, millega ta võib käivitada oma isikuandmete töötlemise. Samuti ei ole vaidluse ese, kas kasutaja isikuandmete suhtes pärast nupule vajutamist toimuvad automatiseeritud protsessid rikuvad kasutaja andmekaitseõigusi.
- 27 (3) Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates ei saa üheti mõistetavalt vastata küsimusele, kas põhikohtuasjas tekkinud olukord, kus on rikutud isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 12 lõike 1 esimesest lausest ja artikli 13 lõike 1 punktidest c ja e tulenevat kohustust teha andmesubjektile kokkuvõtlikult, selgelt, arusaadavalt ning lihtsasti kättesaadavas vormis, kasutades selget ja lihtsat keelt, teatavaks tema isikuandmete kogumise eesmärk ja isikuandmete vastuvõtja (vt BGH, GRUR2020, 896 [juris punkt 30] – App-Zentrum I), on hõlmatud mõistega „isikuandmete töötlemine“ isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punkti 2 tähenduses.
- 28 Sõnastuse järgi otsustades võiks „isikuandmete töötlemine“ nõuda isikuandmete otsust või vähemasti kaudset mõjutamist [...] [õiguskirjandus]. „Toiming“

isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punkti 2 tähenduses võiks eeldada tegevust, mille tagajärjel andmetega midagi juhtub või et andmeid käsitletakse, mistõttu ei pruugi see hõlmata kohustust anda teavet, et saada nõusolek isikuandmete kavandatud hilisemaks kasutamiseks [...] [õiguskirjandus]. Ka kontekst võiks rääkida selle vastu, et töötlemise mõiste hõlmab teabe andmise kohustust. Vastutava töötleja kavandatud isikuandmete töötlemise eesmärgi ja ulatuse kohta teabe andmise kohustuse puhul on tegemist isikuandmete tegelikule töötlemisele eelneva staadiumiga.

- 29 Teiselt poolt leidis Euroopa Kohus, et mõiste „isikuandmete töötlemine“ laia tõlgendamise kohustust arvestades on hõlmatud ka toimingud, mis andmete kogumise ja seega määruse andja poolt isikuandmete töötlemise sõnaselge näitena esitatud toimingu kõigest „käivitavad“ (kohtuotsus Valsts ieņēmumu dienests, [...] punkt 37 [...]). Käesolevas asjas kõne all olev olukord võib olla sellega samaväärne, kuna hagiga vaidlustatud rakenduste keskuse esitlus pakkus kasutajale võimalust käivitada lihtsa nupuvajutusega toiming, mille raames kogutakse ilma täiendavate vahesammudeta tema isikuandmeid.
- 30 Laia tõlgendamise kasuks võib rääkida ka isikuandmete kaitse üldmääruse eesmärk, milleks on tõhusalt kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi ning eelkõige tagada iga isiku õigus tema isikuandmete kaitsele (vt kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 73 [...]).
- 31 Laia tõlgendamist võib toetada ka see, et vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 lõikele 1 peab vastutav töötleja täitma kõnealuse teavitamiskohustuse „isikuandmete saamise ajal“. Kuna esitada tulev teave annab andmesubjektile aluse otsustada, kas anda oma isikuandmete töötlemiseks nõusolek või esitada selle vastu vastuväited, ja kõnealune eesmärk jääks täitmata, kui andmesubjekt saaks teabe kätte alles pärast andmete kogumise algust, tuleks teave anda enne andmevoo algust [...] [õiguskirjandus]. Sellele tuginedes võib järeldada, et määruse andja lähtus andmete kogumise mõiste laia tõlgendusest, mis tehnilises mõttes hõlmab ka olukorda enne andmete kogumise algust.
- 32 (4) Isegi kui põhikohtuasjas kõne all olev teavitamiskohustus on hõlmatud mõistega „isikuandmete töötlemine“ isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punkti 2 tähenduses, tekib järgmisena küsimus, kas põhikohtuasjas väidab hageja, et õigusi rikuti isikuandmete töötlemise „tulemusel“ isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõike 2 tähenduses.
- 33 Sõnastus „tulemusel“ võiks viidata sellele, et liikmesriikidele isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõikega 2 antud kaalutlusruum laieneb ainult õigusele esitada esindushagi, millega saab esitada väite, et isikuandmete kaitse üldmääruse kohase andmesubjekti õigusi on rikutud ja et rikkumine on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punkti 2 kohase isikuandmete töötlemise toimingu tulemus ja seega järgneb sellisele toimingule.

- 34 Seevastu isikuandmete kaitse üldmääruse eesmärk, milleks on tõhusalt kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi ning eelkõige tagada iga isiku õigus tema isikuandmete kaitsele (vt kohtuotsus Meta Platforms Ireland, [...] punkt 74 [...]), võiks toetada järeldust, et esindushagi esitamise õigus laieneb ka juhule, kui on rikutud isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 12 lõike 1 esimesest lausest ning artikli 13 lõike 1 punktidest c ja e tulenevat kohustust teha andmesubjektile kokkuvõtlikult, selgelt, arusaadavalt ning lihtsasti kättesaadavas vormis, kasutades selget ja lihtsat keelt, teatavaks tema isikuandmete kogumise eesmärk ja isikuandmete vastuvõtja. Sellega seoses tuleks omakorda arvesse võtta, et kõnealuse teavitamiskohustusega valmistatakse ette ka andmesubjekti nõusolekut, mis on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lause punkti a kohaselt keskne nõue isikuandmete töötlemise seaduslikkuse tagamiseks.
- 35 III. Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab igaks juhuks sellele, et tema 28. mai 2020. aasta eelotsusetaotluses sõnastatud küsimus võiks vähemasti mutatis mutandis uuesti kerkida, kui Euroopa Kohus vastab käesolevas asjas esitatud eelotsuse küsimusele nii, et põhikohtuasjas ei saa hagi esitamise õigus tuleneda isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 80 lõikest 2.

[...]